

Language Czech

VodnÃ toky

Âleka Labe

Vegetace

Z hlediska biodiverzity Â je nejvÃ½znamnÃºjÃ¡m vodnÃm tokem oblasti **Âleka Labe**, kterÃ; si v Ãºseku mezi DÄ›Å›Ãnem a HÅ›enskem dodnes zachovala pÅ›irodÄ› blÃžzkÃ½ charakter. PravidelnÄ› obnaÅ¾ovanÃ© Å;tÄ›rkopÅskovÃ© nÃ;plavy jsou domovem Âlady vzÃ;cnÃ½ch druhÅ, jako napÅ›. **Å;ichoru hnÄ›dÃ©ho** (*Cyperus fuscus*), **blatÄ›nky vodnÃ** (*Limosella aquatica*), **skÅ›Apiny koÅ›enujÄcÃ** (*Scirpus radicans*) a zejmÃ©na **drobnokvÄ›tu pobÅ›eÅ¾nÃho** (*Corriogiola litoralis*) a **puÅ›tiÄ›ky pouzdernatÃ** (*Lindernia procumbens*), zjiÅ;tÄ›nÃ© pouze na saskÃ© stranÄ›. BÅ›ehovÃ© porosty podÅ›í Labe hostÃ; napÅ›. **paÅ¾itku pobÅ›eÅ¾nÃ** (*Allium schoenoprasum*), **Å;epeÅ› polabskou** (*Xanthium albinum*), **Å;mel okoliÄ›natÃ½** (*Butomus umbellatus*), **pÅ›esliÄ›ku luÄ›nÃ** (*Equisetum pratense*), Å;i **ostÅ›ici Buekovu** (*Carex buekii*).

ZvÄ›Ä›ena

VlastnÃ vodnÃ tok je osÃ¤den poÄ›letnou populacÃ **velevruba malÃšskÃ©ho** (*Unio pictorum*). Mezi nÃ;jpadnÃ© obyvatele patÅ›Ã takÃ; vÃ;ky, napÅ›. **klÄnatka obecnÃ;** (*Gomphus vulgatissimus*), **klÄnatka rohatÃ;** (*Ophiogomphus cecilia*), **motÃ½lice lesklÃ;** (*Calopteryx splendens*) a **Å;idÃ©lko brvonohÃ;** (*Platycnemis pennipes*).

VlastnÃ tok Âleky Labe poskytuje ÂtoÅ›iÅ;tÄ› vÃ;ce neÅ¾Ä› Ä›tyÅ›iceti druhÅ m ryb, napÅ›. **candÃ;tovi obecnÃ©mu** (*Stizostedion lucioperca*), **parmÄ› obecnÃ;** (*Barbus barbus*), **bolenovi dravÃ©mu** (*Cyprinus aspius*), **Å;choÅ›i Å›Ä›nÃmu** (*Anguilla anguilla*) apod. KaÅ›on Labe je takÃ; vÃ½znamnou migraÅ›nÃ trasou pro **orla moÅ›skÃ©ho** (*Halilaetus albicilla*), **luÅ›Ä;k** **Ä›ervenÃ©ho** (*Milvus milvus*), **orlovce Å›Ä›nÃho** (*Pandion halilaetus*) a takÃ; zimoviÅ;tÄ› m Âlady vodnÃch druhÅ ptÃ;kÅ, napÅ›. **morÄ›Ä;k ka velkÃ©ho** (*Mergus merganser*). PravidelnÄ› zde hnÃzdÃ **pisÃk obecnÃ½** (*Actitis hypoleucos*) a **moudivlÄ›ek luÅ¾nÃ** (*Remiz pendulinus*). Labe znovu obÃ½vÃ; **bobr evropskÃ½** (*Castor fiber*), kterÃ½ se do zdejÅ; oblasti samovolnÄ› vrÃ;til na konci 80. let 20. stoletÃ z NÄ›mecka.

Âjeka Labe. Foto: Petr BauerÂ

MenÂjÃ vodnÃ toky

Vegetace

Z menÂjÃch vodnÃch tokÂ jsou z hlediska biodiverzity nejvÃ½znamnÃjÅ; ÄjÄÄky KÅjinice a Kamenice se svÃ½m pÅÅtokem ChÅibskÃ© Kamenice. PÅÅmo v tocÃch rostou napÅ. **lakuÅ;nÃk vzplÃ½vavÃ½** (*Batrachium fluitans*) Ä; i **hvÄ;zdoÅ; hÃ;Ä;katÃ½** (*Callitriches hamulata*), z mechorostÂ **prameniÅ;ka obecnÃ;** (*Fontinalis antipyretica*), vyskytuje se zde takÃ© vzÄ;cnÃ; **Å;asa potÄ;rka** (*Batrachospermum sp.*), kterÃ; je indikÃ;torem Ä;istÃ½ch vod. V soutÄ;skÃ;ch tÄ;chto Å;ÄÄ;ek roste jako velkÃ; rarita **violka dvoukvÄ;tÃ;** (*Viola biflora*). MÄsty je vyvinuta vegetace devÄ;tsilovÃ½ch lemÂ horskÃ½ch potokÂ s dominantnÃ;m **devÄ;tsilem IÃ;kaÅ;skÃ½m** (*Petasites hybridus*) a d. **bÄ;lÃ½m** (*P. albus*).Â

ZvÄ;lenÃ

MenÂjÃ vodnÃ toky jsou loviÅ;tÄ;m **Ä;Å;pa Ä;ernÃ;ho** (*Ciconia nigra*). Na vhodnÃ½ch Ä;osecÃch pravidelnÄ hnÃzdÃ **ledÅ;Å;ek Å;ÄÄ;nÃ;** (*Alcedo atthis*), Ä;iroce rozÅ;Å;enÃ jsou **konipas horskÃ½** (*Motacilla cinerea*) a **skorec vodnÃ;** (*Cinclus cinclus*). Z ryb se vyskytuje **pstruh obecnÃ½** (*Salmo trutta*), **lipan podhornÃ;** (*Thymallus thymallus*), **vranka obecnÃ;** (*Cotus gobio*) a vzÄ;cnÃ; Ä; i **mÅ;lenka mramorovanÃ;** (*Noemacheilus barbatulus*) a **stÅ;evle potoÄ;nÃ;** (*Phoxinus phoxinus*). Do Ä;ejky Kamenice se poÄ;tkem 21. stoletÃ dÄ;ky projektu reintrodukce vrÃ;til **losos obecnÃ½** (*Salmo salar*). PravidelnÄ se vyskytuje **mihule potoÄ;nÃ;** (*Lampetra planeri*). TypickÃ½m obyvatelem malÃ½ch vodnÃch tokÂ v bukovÃ½ch a smÃ;jenÃ½ch lesÃch je **mlok skvrnitÃ½** (*Salamandra salamandra*). Prakticky na vÅ;ech vodnÃch tocÃch se vyskytuje **vydra Ä;Å;nÃ;** (*Lutra lutra*) a mÅ;lo znÄ;mÃ½ **rejsec vodnÃ;** (*Neomys fodiens*).Â

Â

ÅoÅka Klinice. Foto: Václav Sojka

ZPÄT NA ÚVOD

Z vodných nádrží je nejvýznamnější **Olešská rybnák**, významný zejména z hlediska druhového bohatství vodního živočichů. Vyskytuje se zde mj. 25 druhů vodních, například **rudoočko** (*Erythromma najas*), **znamenanec** (*Erythromma viridulum*) a **královský** (*Anax imperator*). Početně jsou populace **skokana skálehotavého** (*Rana ridibunda*), **ropuchy obecné** (*Bufo bufo*) a **užovky obojkové** (*Natrix natrix*). Pravidelně zde hnízdí **labuť velká** (*Cygnus olor*), **potápka roháč** (*Podiceps cristatus*), **chřástal vodní** (*Rallus aquaticus*), **pochop růžkosná** (*Circus aeruginosus*), nepravidelně **růžkosnák velký** (*Acrocephalus arundinaceus*) a **volavka popelavá** (*Ardea cinerea*). V roce 2014 zde zahnil **orel mořský** (*Haliaeetus albicilla*).

Olešský rybník. Foto: Petr Bauer

Z menších nádrží známých je významný **Křivovomínský rybník**, který spolu s nedalekou nádrží původně stávající jedinou současnou naleziště kriticky ohroženého [Ababuňku vzpřívavého](#) (*Luronium natans*) v České republice.

Malý a stále edná rybníky jsou domovem **žábolka obecného** (*Triturus vulgaris*) a **žábolka horského** (*Triturus alpestris*), kterým vyústí do mnoha vodních kalin na lesích cestách. K významným druhům patří **žábolek velký** (*Triturus cristatus*), **skokan ostronosý** (*Rana arvalis*), **skokan dalmatin** (*Rana dalmatina*) a **kuželka obecná** (*Bombina bombina*).

Â

Prameníště se vyskytují v zemi roztroušené. Charakteristickými druhy jsou **rozrazil horský** (*Veronica montana*), **mokrás stádavolistý** (*Chrysosplenium alternifolium*), **m. vstávánolistý** (*Ch. oppositifolium*), **láhevnice hořká** (*Cardamine amara*), **ostálíce žilá** (*Carex remota*), **o. lesní** (*C. sylvatica*), významné třetí o. **páneviská** (*C. pendula*). Prameniště a navazující drobné vodní toky jsou domovem na významných nejvýznamnějších zástupců významek **kroužkovce pásikovaného** (*Cordulegaster boltonii*).

ZPÁT NA ÚVOD

Rašeliníště

Pro zdejší oblast jsou typické i tzv. **maloplošná vrchoviště**. K charakteristickým rostlinám druhům otevřených vrchovišť patří **suchopátr pochvatý** (*Eriophorum vaginatum*), **s. řekolistý** (*E. angustifolium*), **klikva bahenná** (*Oxycoccus palustris*) a zejména několik druhů **rašeliníků** (*Sphagnum sp.*), například **r. ostrololistý** (*S. capillifolium*), **r. bodlavec** (*S. cuspidatum*), **r. kálovolistý** (*Sphagnum fallax*), **r. třásnitý** (*Sphagnum fimbriatum*), **r. řílkolistý** (*S. palustre*) nebo **r. statný** (*Sphagnum russowii*). K dobře poznatelným druhům rostoucím mechorostům na rašeliníštěch patří i jeden z našich nejvýznamnějších mechů – **ploník obecný** (*Polytrichum commune*). Významné se vyskytuje masožravá **rosnatka okrouhlolistá** (*Drosera rotundifolia*).

Â

Otevřené vrchoviště zarůstající letem dřevin, zejména **borovicový les** (*Pinus sylvestris*), **bříza březovitá** (*Betula pendula*) a **b. pálkatec** (*B. pubescens*) se postupně mění na tzv. suchopárovou bory. V jejich bylinném patře se objevují **bezkolencové modré louky** (*Molinia caerulea*), **brusnice borůvka** (*Vaccinium myrtillus*), a **b. brusinka** (*V. vitis-idaea*), **vlochyně bahenní** (*V. uliginosum*), **klikva bahenní** (*Oxycoccus palustris*) a **[rojovník bahenní](#)** (*Ledum palustre*).

Obě uvedené společenstva jsou v řízeném velmi vzácné, vyskytují se např. v přírodní rezervaci Čábel, přírodní památky Nad Dolským mlátem nebo v přírodní rezervaci Ráj jecký rájeleníště.

Ráj jecký rájeleníště Nad Dolským mlátem. Foto. Handrij Härterl

Na vodných plochách rájeleníšťa charakteru se vyskytují specifické druhy bezobratlých, např. **žížák kopovitý** (*Coenagrion hastulatum*), **říďlo sátinové** (*Aeschna juncea*), **vážka tmavá** (*Sympetrum danae*) a **vážka ďábrková** (*Leucorrhinia dubia*). Na rájeleníšťích loupáček a vrchovištích významné jsou **motýl drobnáček** (*Stigmella continua*), jehož housenka žije na břežních rostlinách. Zajímavé jsou některé druhy motýlů - vážané svým vývojem na rojovník bahenní, např. **podkopňáček** (*Lyonetia ledi*), **pouzdrovnáček** (*Coleophora ledi*) a **obaleček** (*Olethreutes ledianus*).

[ZPÁT NA Úvod](#)

Skály a sutě

Vegetace

Vegetace pásmeček skalních ploch a hraničních je poměrně chudá. Na oslněných vrcholech skal a jižních exponovaných stráních nalezneme maloplošná skalková lesová vegetace a brusnicová keřová ková společenstva, kde převládají **váles obecný** (*Calluna vulgaris*), **brusnice borůvka** a **b. brusinka** (*Vaccinium myrtillus*, *V. vitis-idaea*). Naopak na vlnatých a zastíněných skalních ostrozích roste **rojovník bahenní** (*Ledum palustre*) a vzácná **říčka**.

ÄlternÃ; (Empetrum nigrum). Ve skalnÃch Ä;tÄ;rbinÃch se vyskytuje nenÃ;padnÃ; kapradina **vÃ;skatec tajemnÃ½** (*Trichomanes speciosum*), botanickÃ; rarita objevenÃ; teprve na poÄ;Ä;tku 90. let 20. stoletÃ;. PoÄ;jetnÄ;jí jsou zastoupeny mechrosty, a to zejmÃ;na ve vlhkÃ½ch inverznÃch roklÃch a ÄºdolÃch, vÄ;jetnÄ; velmi vzÃ;cnÃ½ch a ohroÅ¾enÃ½ch druhÃ;, napÅ;. **chudozubÃ;ku Brownova** (*Tetradontium brownianum*), jÃ;trovek **kÄ;jiÅ¾Ä;tky velkobunÄ;Ä;nÃ;** (*Lophozia grandiretis*), **polanky Michauxovy** (*Anastrophyllum michauxii*) a **kÄ;lepenky bledÃ;** (*Cephalozia leucantha*). Na polostinnÃ½ch a stinnÃ½ch skalÃch roste typickÃ½ sklanÃ; druh mechrostu **Ä;tyÅ;zoubek prÅ;zraÄ;nÃ;** (*Tetraphis pellucida*). Z liÅ;ejnÃ;k se vyskytuje nÄ;kolik druhÃ; z rodu **dutohlÃ;vka** (*Cladonia sp.*). ZastÃ;nÄ;nÃ; skalnÃ; stÄ;ny porÅ;stÃ; liÅ;ejnÃ;k *Chrysotrix chlorina* vytvÃ;Å;ejÃ;cÃ; nÃ;padnÃ; Å¾lutÃ; kolonie.

NaojedinÄ;lÃ½ch vloÅ¾kÃch vÃ;pnitÃ½ch pÃ;skovcÃ; se vyskytuje vÃ;pnomilnÃ; kapradiny **slezinÃ;k zelenÃ½** (*Asplenium viride*) a **bukovnÃ;k vÃ;pnencovÃ;** (*Gymnocarpium robertianum*), z mechrostÃ; napÅ;. vzÃ;cnÃ; druhy **vÃ;pnomilka pÅ;eruÅ;ovanÃ;** (*Pedinophyllum interruptum*) a **krondlovka ÄºzkolistÃ;** (*Fissidens gracilifolius*).

Vegetace skalnÃch ploÅ;in. Foto: VÃ;clav Sojka

SutÃ; jsou v Ä;leskosaskÃ;cm Ä; vÃ;Å;carsku vÃ;zÃ;ny vÄ;tÅ;inou na nepÃ;skovcovÃ; horniny (napÅ;. Ä¾ulu a pÅ;emÄ;nÄ;nÃ;) horniny v ÄºdolÃ; Labe nebo Ä;lediÄ; a znÄ;lec na svazÃch kopcÃ;-sopeÄ;nÃ;ho pÅ;vodu). Po obvodu rozsÃ;hlÃ½ch suÅ;rovÃ½ch polÃ; na RÅ;Å¾ovskÃ;cm vrchu roste **rybÃ; alpÃ;nskÃ;** (*Ribes alpinum*), na pohyblivÃ½ch sutÃ;ch se vzÃ;cnÃ; vyskytuje teplomilnÃ; **tolita lÃ;kaÅ;skÃ;** (*Vincetoxicum hirundinaria*).

Ä;lediÄ;ovÃ; skalnÃ; vÃ;Å;chozy a sutÃ; hostÃ; nÄ;kolik horskÃ½ch druhÃ; mechrostÃ;, jako napÅ;. **Ä;tÄ;rbovku skalnÃ;** (*Andreaea rupestris*) Ä;i **zoubkoÅ;epku mechovitou** (*Racomitrium lanuginosum*).

ZvÄ;Ä;na

SkalnÃ; stÄ;ny jsou hnÃ;zdiÄ;tÄ;m **sokola stÄ;hovavÃ;ho** (*Falco peregrinus*), **krkavce velkÃ;ho** (*Corvus corax*), **poÅ;tolky obecnÃ;** (*Falco tinunculus*), **rehka domÃ;čÃ;ho** (*Phoenicurus ochruros*), **vÃ;Å;ra velkÃ;ho** (*Bubo bubo*) a **rorÃ;se obecnÃ;ho** (*Apus apus*). SkalnÃ; Ä;tÄ;rby vyuÅ¾ívÃ; **netopÃ;ř rezavÃ;** (*Nyctalus noctula*) a **netopÃ;ř hvÃ;zdamÃ;** (*Pipistrellus pipistrellus*). MÄ;sty pomÄ;rnÃ; hojnÃ; je **pÅ;ch velkÃ;** (*Myoxus glis*), naopak kriticky ohroÅ¾enÃ; **pÅ;ch zahradnÃ;**

(*Eliomys quercinus*) třeměšník vymizel. Jen okrajově se vyskytuje v roce 1906 uměle vysazený **kamzík horský** (*Rupicapra rupicapra*).

Skály a sutě hostí zajímavé druhy motýlů. Vznešeně se vyskytuje chráněný **otakářek fenyklový** (*Papilio machaon*). Následuje horský pánvalky *Charissa glaucinaria* pojednávající první nálezy tohoto druhu v České republice po sto letech! Mol *Eudarcia pagenstecherella*, jehož housenky se živí liánami, byl včetně poprvé v Čechách objeven na sutích Rážovském vrchu.

Sušový pole na Rážovském vrchu. Foto: Václav Sojka

[ZPÁT NA Úvod](#)

Louky, pastviny, pole

Ovsíkový louky

Ovsíkový louky se vyskytují roztroušeně po celém území. Během 40 let zde rostou typické lužní druhy bylin, jako například **ovsík vývrtkový** (*Arrhenatherum elatius*), **zvonek rozkladitý** (*Campanula patula*) a **kopretina irkutská** (*Leucanthemum ircutianum*). V závislosti na zachovalosti a stanoviště se na některých loukách vyskytují i zajímavé druhy jako například **lomikámen zrnatý** (*Saxifraga granulata*), **kozačka brada vývrtková** (*Tragopogon orientalis*), **zvonečník hlavatý** (*Phyteuma orbiculare*) aj. Pro výslunnost stanoviště je typický vyšší zastoupení teplomilných druhů, například **smolničky obecné** (*Lychneris viscaria*), **pavince horského** (*Jasione montana*), **starčeku pálátnatku** (*Senecio jacobaea*) a **hvozdiku kropenatou** (*Dianthus deltoides*).

Kopretinová louka u Mikulášovic. Foto: Petr Bauer

À irokolistná suchá vlnáky

Tyto druhové bohaté lužní biotopy se vyskytují v nejteplejších oblastech na pásu echodu k Českému středohoří v Údolí Jílovského potoka. K typickým druhům patří **pcháč bezlodyžná** (*Cirsium acaule*), **prvesenka jarní** (*Primula veris*), **svečep vzpřímená** (*Bromus erectus*), **jehlice trnitá** (*Ononis spinosa*) aj. Velmi vzácně se vyskytují **devaternácký velkokvětý tmavý** (*Helianthemum nummularium subsp. obscurum*) a chráněná **vstavač mužský** (*Orchis mascula*).

Druhové chudobné formy se vyskytují na nezalesněných kopcích s opadem vodu v okolí České Kamenice, na Pastevním vrchu u Rájce-Jílového v pásu rezervace Hofberg u Vysoké Lápy. K typickým druhům těchto poloh patří **válečka prapořitá** (*Brachypodium pinnatum*), **ájepák látkařský** (*Agrimonia eupatoria*), **krvavec menší** (*Sanquisorba minor*), **hlaváček žlutavý** (*Scabiosa ochroleuca*), **chrpa Álekůvka** (*Centauera scabiosa*), **jahodník trávnice** (*Fragaria viridis*), **svečep vzpřímená** (*Bromus erectus*), **Ájvalváj pásleslenitá** (*Salvinia verticillata*) aj.

Horské louky

Horské louky se zachovaly zejména v chladnějších oblastech v levobřežních Českých horách navazujících na Královéhradecké hory v oblasti mezi Vysokým Sněžníkem a Petrovicemi. Typickými druhy jsou **koprnická Ájtátníkolistná** (*Meum athamanticum*), **rdesno hadák kořen** (*Bistorta major*), **pcháč různolistý** (*Cirsium heterophyllum*), **zvonečník Ájerník** (*Phyteuma nigrum*) aj.

Podhorské smilkové trávníky

Tento biotop se zachoval po celém Česku v podobě lesních travnatých lemování, mezích a lesních louček. Kromě dominantních druhů trav **smilky tuhá** (*Nardus stricta*) a **psinečku obecného** (*Agrostis capillaris*) zde rostou například **mochna náštírnická** (*Potentilla erecta*), **svázel horský** (*Galium saxatile*), **rozrazil látkařský** (*Veronica officinalis*), **vítod obecný** (*Polygala vulgaris*) a velmi vzácně **váleček lesní** (*Pedicularis sylvatica*) a **prha arnika** (*Arnica montana*).

Trvale vlhkÃ© louky

Na obhospodaÅ¡ovanÃ½ch stanoviÅ¡tách pÅ¡evelÃ¡dajÃ© vlhkÃ© pchÃ;ov louky s typickÃ½mi druhy, jako napÅ¡. **pchÃ;ové zelinnÃ½** (*Cirsium oleraceum*), **dÅ¡hel lesnÃ;** (*Angelica sylvestris*), **blatouch bahennÃ;** (*Caltha palustris*), vzÄ¡cnÄ¡jÃ© **kuklÃ;k potoÅ¡nÃ;** (*Geum rivale*) a na silnÄ¡ zamokÅ¡enÃ½ch mÄstech hojnÃ¡ **skÅ¡ipina lesnÃ;** (*Scripus sylvaticus*). Na opuÅ¡těnÃ½ch loukÃ¡ch nastupujÃ© tzv. tuÅ¾ebnÃková lada s **tuÅ¾ebnÃkem jilmovÃ½m** (*Filipendula ulmaria*), **krabilicÃ; chlupatou** (*Chaerophyllum hirsutum*), **vrbinou obecnou** (*Lysimachia vulgaris*), vzÄ¡cnÄ¡ji na bohatÅ¡ích pÅ¡dÅ¡ech s **kakostem bahennÃm** (*Geranium palustre*). MÄsty se vyskytujÃ© takÃ© ohroÅ¾enÃ© a vzÄ¡cnÃ© druhy, jako napÅ¡. **upolÃ;n evropskÃ½** (*Trollius europaeus*), **prstnatec FuchsÃ;v** (*Dactylorhiza fuchsii*), **p. mÃ;jovÃ½** (*D. majalis*) a **vachta trojlistÃ;** (*Menyanthes trifoliata*).

UpolÃ;n evropskÃ½. Foto: Petr Bauer

StÅ¡edavÃ¡ vlhkÃ© bezkolencovÃ© louky

PozÃ¡statky tohoto biotopu se zachovaly zejmÃ©na v jiÅ¾nÃ½ch Äisti na Å¾ivnami bohatÅ¡ich pÅ¡dÅ¡ich na kontaktu s ÄeskÃ½m stÅ¡edohoÅ¡ím. Na nÄ¡kdejÅ¡í rozÅ¡lenÃ½ bezkolencovÃ½ch luk ukazujÃ© nÄ¡kterÃ© tzv. indikaÅ¡nÃ® druhy, jako napÅ¡. **bukvice lÃ©kaÅ¡skÃ;** (*Betonica officinalis*), **ocÃºn jesennÃ;** (*Colchicum autumnale*), **hadÃ;mord nÃžzkÃ½** (*Scorzonera humilis*) Äi nenÃ¡padnÃ¡ kapradina **hadilka obecnÃ;** (*Ophioglossum vulgatum*) aj.

PohÃ¡dkovÃ© pastviny

Pastviny jsou rovnouÅ¡rnÃ© roztrouÅ¡eny po celÃ©m ÅºzemÃ© v zÃ¡vislosti na zemÄ¡dÅ¡lskÃ½ch aktivitÃ;ch. IntenzivnÃ zpÅ¡sob obhospodaÅ¡ovÃ¡nÃ (vysokÃ© dÅ¡vky prÅ¾myslovÃ½ch hnojiv a vysokÃ© zatÅ¾enÃ© skotem) Äi naopak nedostateÅ¡nÃ© obhospodaÅ¡ovÃ¡nÃ vedou k vÃ½raznÃ© degradaci tÄ¡chto biotopÅ™. K charakteristickÃ½m druhÅ™ bylin patÅ¾í **tomka vonnÃ;** (*Anthoxanthum odoratum*), **pohÃ¡dkova hÅ¾ebenitÃ;** (*Cynosurus cristatus*), **sedmikrÃ;jska obecnÃ;** (*Bellis perennis*), **mÃ;chelka podzimnÃ;** (*Leontodon autumnalis*), **mÃ;chelka srstnatÃ;** (*Leontodon hispidus*), **jÅ¾lek vytrvalÃ½** (*Lolium perenne*), **jitrocel vÄ¡tÃ;** (*Plantago major*), **pryskyÅ¡nÃk plazivÃ½** (*Ranunculus repens*), **pampeliÅ¡ka lÃ©kaÅ¡skÃ;** (*Taraxacum sect. Ruderalia*) nebo **jetel plazivÃ½** (*Trifolium repens*).

Podzemí: Jeskyně a A;toly

Oblast Labských pásiových pánovců je poměrně bohatá na různé typy podzemních prostorů od pálrozených puklinových jeskyní, páses až toly až po sklepní prostory.

Hojně jsou zde zejména malé pásesy, rozptýlené pukliny ve skalních výchozech, jeskyně výšklenky až i prostory nevelkých rozměrů vytvořené zářcením skalními bloky. K zaječím a ojedinělým jevům náleží rozsedlinové jeskyně systémem vzniklé v pásiovcovém masivu na pravobřežní labského dolíku. Jeskyně zde vznikly v dolních svazích v rozevřatých se puklinách mezi skalními bloky a jsou významnou propasťovitou. Z dosud věděných 50 objevených podzemních dutin patří k nejznámějším například Loupežnické jeskyně, Hluboké mezerní jeskyně, Pytlácké jeskyně, Měslová díra, Jeskyně pod Árů, Jeskyně pod Árůdou, Jelovitá peklo, Stelzigova jeskyně atd.

K podzemním prostorům vytvořeným patřílovým kovem patří, prázdkumy vrtů, pozůstaky po těžbě břidlic kovů apod. Předkladem jsou A;toly v bývalém fluoritovém dole ve Vysokém Sněžníku, které jsou významná také z mineralogického hlediska.

Charakteristickémi zeměnnými obyvateli podzemních prostorů jsou netopýři, kteří tato města vyhledávají k přezimování. V oblasti byl zaznamenán prokřízáním významný 15 druhů, z nichž se v podzemních prostorách místy vyskytují setkat s velmi vzácnými vrápenecem malým (*Rhinolophus hipposideros*), netopýrem velkým (*Myotis myotis*), n. vodním (*Myotis daubentonii*), n. ušatým (*Plecotus auritus*), n. vousatým (*Myotis mystacinus*), ojediněle také s n. severním (*Eptesicus nilssonii*) a n. Brandtovým (*Myotis brandti*). Z bezobratlých je nejvýznamnější významnou A;tolou v České republice teprve nedávno objevený konák jeskynní (*Troglophilus neglectus*), který kromě pálrozených podzemních prostor osidluje i sklepy až i dutiny stromů. Na pásiových lokalitách se vyskytuje bleňivec studniční (*Niphargus aquilex*) až i mátra sklepňa (*Scoliopteryx libatrix*).

Opuštěná A;tola - pozůstatek po těžbě břidlic pásiovce. Foto: Václav Sojka

[ZPĚT NA Úvod](#)

Lidská sada a komunikace

Vegetace lidských sade v řízených nenávratnou půdou je bohatá; a skladem se zejména z běžných ruderálních druhů. Druhový bohatství je však mimořádně a labská říční oblast, vzhledem k poloze v teplém kotlině a díky významnému dopravnímu uzlu, významná. Významnými druhy jsou například **hulevník nejtvrdší** (*Sisymbrium strictissimum*), **merlík městský** (*Chenopodium urbicum*), **mochna prostrední** (*Potentilla intermedia*), **mochna norská** (*P. norvegica*), **řeřicha rozvinutá** (*Rumex thyrsiflorus*), **miliáka polabská** (*Eragrostis albensis*), **andělíčka archangelická** (*Angelica archangelica*).

Podél Labe se rovněž nachází na synantropních lokalitách několikteré teplomilné druhy jako **černý pálam** (*Stachys recta*), **tolice srpovitá** (*Medicago falcata*), **kakost krvavý** (*Geranium sanguineum*), **pelyník ladní** (*Artemisia campestris*) a další. Labská říční oblast také poskytuje rovněž významný koridor pro živočichy invazních druhů, jako například **dvouzubec žernoplodý** (*Bidens frondosa*), **netýkavka žláznatá** (*Impatiens glandulifera*), **slunečnice topinambur** (*Helianthus tuberosus*), **kádlatka japonská** (*Reynoutria japonica*), **jíštínek laločnatý** (*Echinocystis lobata*), **javor jasanolistý** (*Acer negundo*).

Dřínová a labská říční oblast. Foto: Richard Nagel

Květena venkovských sade je významnou chudobou, zajímavým je však vegetace zádeku, ve kterém se výrazně uplatňuje zejména **zvěřinec zedník** (*Cymbalaria muralis*), **dymnívka žlutá** (*Corydalis lutea*), **sleziník routník** (*Asplenium ruta-muraria*) a **sleziník Álerven** (*A. trichomanes*), včetně také lomíkámen **východní** (*Saxifraga cymbalaria*).

Lidská sada poskytuje velmi specifické stanoviště, neboť mnohem více než významnou druhu opustily původní biotopy a staly se zcela závislými na tomto typu prostředí. Z řízených sade je známa zatím jedna letní kolonie **netopýra velkého** (*Myotis myotis*), ale i další je **netopýr ušatý** (*Plecotus auritus*), naproti tomu **netopýr dlouhouchý** (*Plecotus austriacus*) patří mezi vzácné obyvatele. Pravidelně je zjištěno na **bálozubka Áleda**.

(*Crocidura suaveolens*) a velmi hojně **kuna skalní** (*Martes foina*). K vymizelému druhu patří **sova pálavá** (*Tyto alba*) a jen ojediněle se vykytuje **sýkora obecná** (*Athene noctua*). Velmi hojně je **rehek domácí** (*Phoenicurus phoenicurus*), **konipas bělavý** (*Motacilla alba*), **jiříček obecný** (*Delichon urbica*) a vzácněji hnězdící **vlaštovka obecná** (*Hirundo rustica*). Každou z lokality lze se do Labských pásůkovic rozšířit donedávna pouze z Moravy známou broukem **bradavičníkem** (*Clanoptilus geniculatus*) vyhledávat v nejteplejších lokalitách.

ZPĚT NA Úvod

- 1203 zobrazených

Source URL: <https://www.npcs.cz/nelesni-biotopy>